

Verantwoording onderzoek impact Amerikaans wetenschapsbeleid op Nederlandse wetenschap

12 mei 2025

Bas Belleman, Emma van Bergeijk, Bijou van der Borst, Machteld Veen en Emiel Woutersen

Vrij snel nadat de Amerikaanse president Donald Trump het mes zette in verschillende wetenschappelijke organisaties in de Verenigde Staten, verschenen ook in de Nederlandse media de eerste verontruste berichten. Een Amerikaanse klimaatwetenschapper zei bij EenVandaag dat de wetenschap ‘aan de rand van de afgrond’ staat. Er verschenen berichten over brieven van de Amerikaanse overheid aan wetenschappers en subsidies die zouden worden stopgezet.

Samen met [NU.nl](https://nu.nl) en het Hoger Onderwijs Persbureau (HOP) onderzocht Investico mede voor De Groene Amsterdammer de vraag hoe wijdverbreid de impact van de Amerikaanse inperkingen zijn in Nederland. Wat zijn de concrete gevolgen voor wetenschappers en in welke vakgebieden worden deze gemerkt? We onderzochten dit door een enquête uit te zetten onder Nederlandse wetenschappers. De enquête werd gedeeld via SurveyMonkey vanaf 27 maart 2025.

Respondenten die geen contactgegevens achterlieten zijn uit de resultaten gehaald. Van alle deelnemers die dit wel deden, is via een verificatiemail gecontroleerd of zij daadwerkelijk zelf de enquête hadden ingevuld. Eén respondent gaf daarbij aan uit de enquête verwijderd te willen worden. Zo hielden we 210 respondenten over.

De respondenten van de enquête werken bij twaalf van de veertien Nederlandse universiteiten. Om tot een zo goed mogelijk beeld van de gevolgen van het Amerikaanse beleid te komen, interviewden we naast de enquête ruim veertig wetenschappers. Vervolgens vroegen we alle universiteiten en universitaire ziekenhuizen wat zij merken van de Amerikaanse inperkingen en welke maatregelen ze nemen.

Uit de enquête kwamen de volgende resultaten, deze zijn niet representatief, maar geven wel een beeld van de concrete gevolgen van het Amerikaanse beleid in Nederland.

Respondenten konden meerdere antwoorden invullen, daarom zijn dubbelingen mogelijk.

Respondenten	210
--------------	-----

Hebben de beleidsmaatregelen van de nieuwe Amerikaanse regering een tastbare impact gehad op uw werk tot nu toe?	Ja: 67
Amerikaanse onderzoekers hebben zich (tijdelijk) teruggetrokken uit een samenwerking	14
Datasets en/of software zijn op een andere manier verwijderd of onbeschikbaar	17
De toegezegde financiering is (gedeeltelijk) stopgezet en/of ingetrokken	15
Toekomstige Amerikaanse financiering voor mijn onderzoeksproject is onzeker	22
Geplande bijeenkomsten/symposia/conferenties zijn verplaatst of geannuleerd, of sprekers zijn (teruggetrokken)	26
Het Amerikaanse academische klimaat lijkt over het algemeen te veranderen, in de zin dat academici heel voorzichtig zijn met wat ze wel en niet zeggen en bepaalde onderwerpen volledig vermijden. Hebt u de indruk dat het academische klimaat in Nederland op een vergelijkbare manier verandert, afgezien van algemene bezuinigingen?	76